สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

Digital Competency of Administrators Affecting the School Effectiveness under Sakhon Nakhon Primary Educational Service Area Office 1

สุทธิกาณฑ์ ปัญญา[1] รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร[2] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ ชาวชายโขง[3]
Suttikan Panya[1] Assoc. Prof. Dr. Chaiya Pawabutra[2] Asst.prof. Dr.Somboon Chaochaikhong[3]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบ หาความสัมพันธ์ หาอำนาจพยากรณ์ และหาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ปีการศึกษา 2568 จำนวน 336 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหาร มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.445 – 0.899 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.966 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลในโรงเรียน มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.412 – 0.811 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.946 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าทีแบบสองกลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิผลโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน อยู่ในระดับมากที่สุด

3. สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง และลักษณะของโรงเรียน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

4. ประสิทธิผลโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการจำแนกตามลักษณะของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

5. สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน โดยรวมมีความสัมพันธ์กันปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติติที่ระดับ .01

6. สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสื่อสารและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือดิจิทัล และด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมและสื่อดิจิทัล มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพยากรณ์ ร้อยละ 40.70 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ เท่ากับ ±0.24740

คำสำคัญ: สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหาร ประสิทธิผลโรงเรียน

[1]หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
[1]Master of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University
[2,3]อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
[2,3]Lecturer Master of Education Program and Doctor of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University
*ผู้ติดต่อ, อีเมล์: สุทธิกาณฑ์ ปัญญา, suttikan@snru.ac.th
รับเมื่อ 10 มีนาคม 2569 แก้ไข 19 มีนาคม 2569 ตอบรับ 20 มีนาคม 2569

7. แนวทางการพัฒนา สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ที่ต้องหาแนวทางพัฒนา มี 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมและสื่อดิจิทัลของผู้บริหาร ผู้บริหารควรมีการนำนวัตกรรมที่ทันสมัยและแม่นยำ เพื่อช่วยในการตัดสินใจและสื่อสารนโยบายได้รวดเร็ว โปร่งใส ติดตามผลได้แบบ Real – time เป็นผู้นำทางวิชาการดิจิทัล การนำนวัตกรรมดิจิทัลมาช่วยในสร้างนิเวศการเรียนรู้ขององค์กรและ 2) ด้านการสื่อสารและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือดิจิทัลของผู้บริหารควรสร้างระบบรับฟังรับฟังความคิดเห็นผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล และขยายเครือข่ายความร่วมมือดิจิทัล ร่วมกับองค์กรภายนอก เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และทรัพยากรอย่างสร้างสรรค์

ABSTRACT

This research aimed to study, compare, identify relationships, determine predictive power, and identify development guidelines for digital competencies of administrators affecting school effectiveness under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 1. This research employed a correlational research design. The sample consisted of 336 school administrators and teachers in the 2025 academic year. The sample size was determined using Krejcie and Morgan's table, and multi – stage random sampling was employed. The research instruments included questionnaires and interview forms. The questionnaire on administrators' digital competencies had discriminative power ranging from 0.445 to 0.899 and reliability of 0.966. The questionnaire on school effectiveness had discriminative power ranging from 0.412 to 0.811 and reliability of 0.946. Statistical analyses included frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's Product – Moment Correlation Coefficient, Independent Samples t – test, One – Way ANOVA, and Stepwise Multiple Regression Analysis.

Research Findings

1. The digital competencies of administrators, according to the opinions of school administrators and teachers, were at a high level.

2. School effectiveness, according to the opinions of school administrators and teachers, was at the highest level.

3. The overall digital competence of school administrators, classified by position and school type, showed no significant difference.

4. School effectiveness, classified by position status, differed with statistical significance at the .01 level. When classified by school characteristics, differences were statistically significant at the .05 level.

5. The digital competencies of school administrators and school effectiveness under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 1, according to the overall opinions of school administrators and teachers, showed a moderate positive correlation with statistical significance at the .01 level.

6. The digital competencies of school administrators in terms of Digital Communication and Building Digital Collaborative Networks, and Creating Digital Innovation and Digital Media, had predictive power for school effectiveness under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 1 with statistical significance at the .01 level, with a coefficient of determination (R^2) of 40.70% and a standard error of prediction of ±0.24740.

7. Two areas were identified for development: 1) Creating Digital Innovation and Digital Media: Administrators should adopt modern and precise innovations to facilitate decision – making and policy

communication, ensuring speed, transparency, and real – time monitoring. They should serve as digital instructional leaders and leverage digital innovation to build an organizational learning ecosystem. 2) Digital Communication and Building Digital Collaborative Networks: Administrators should establish a feedback system via digital platforms and expand digital collaborative networks with external organizations for creative knowledge and resource exchange.
Keywords: Digital Competencies of Administrators, School Effectiveness

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพคนและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 เมื่อเข้าสู่ยุคดิจิทัล (Digital Era) ที่เทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทอย่างก้าวกระโดด ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติและวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการให้ทันต่อพลวัตดังกล่าว แม้ประเทศไทยจะมีพัฒนาการด้านดิจิทัลดีขึ้น แต่ยังคงต้องเร่งพัฒนาด้านองค์ความรู้และความพร้อมสำหรับอนาคตอย่างต่อเนื่อง จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มุ่งเน้นการจัดสรรโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลและพัฒนาสมรรถนะบุคลากรให้สามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับกลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ที่มุ่งยกระดับการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ดังนั้นสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหาร (Digital Competency) จึงเป็นกุญแจสำคัญในการขับเคลื่อนนวัตกรรมและบริหารจัดการสถานศึกษา ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียน (School Effectiveness) ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะผู้เรียน และความพึงพอใจในการทำงาน และการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

จากการศึกษาความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เพื่อนำข้อมูลไปสู่การพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารให้มีศักยภาพในการบริหารสถานศึกษาให้เหมาะสมในยุคปัจจุบันและช่วยให้เกิดประสิทธิผลการดำเนินงานในสถานศึกษาที่สูงขึ้นของสถานศึกษาต่อไป

คำถามของการวิจัย

1. สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารและประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน อยู่ในระดับใด

2. สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง และลักษณะของโรงเรียนแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

3. ประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตาม สถานภาพการดำรงตำแหน่ง และลักษณะของโรงเรียน แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

4. สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กันหรือไม่อย่างไร

5. สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาใดบ้างที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน

6. แนวทางพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน

2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง และลักษณะของโรงเรียน

3. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง และลักษณะของโรงเรียน

4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารกับ ประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน

5. เพื่อหาอำนาจพยากรณ์สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน

6. เพื่อหาแนวทางพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

กรอบแนวคิดของการวิจัย



ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 1,955 คน จาก 174 โรงเรียน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 174 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,781 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ปีการศึกษา 2568 โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi – stage Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 336 คน โดยแยกเป็นกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 156 คน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 52 คน และครูผู้สอน จำนวน 104 คน และกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 180 คน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 36 คน และครูผู้สอน จำนวน 144 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ประกอบด้วย 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลโรงเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอคำร้องต่อสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ให้ออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังโรงเรียน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยจัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเองและแบบออนไลน์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือวิจัย ได้แก่ การหาอำนาจจำแนก ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน และการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟ่าของ Cronbach's

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน ดังนี้ การทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 1 และข้อที่ 2 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบสมมุติฐานข้อ 3 และการทดสอบสมมุติฐานข้อ 4 ใช้สถิติทดสอบค่าที แบบสองกลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน (Independent Samples t – test) ในการเปรียบเทียบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหาร และประสิทธิผลโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง และลักษณะของโรงเรียนที่ต่างกัน การทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 5 ใช้การหาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหาร และประสิทธิผลโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวก และการทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 6 ใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหาร อย่างน้อย 1 ด้าน มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

สรุปผลการวิจัย

1. สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง และลักษณะของโรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ พบว่า โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามลักษณะของโรงเรียน พบว่า โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน โดยรวม พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันปานกลาง (r_{XY} = 0.628**)

6. สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านการสื่อสารและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือดิจิทัล และด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมและสื่อดิจิทัล ซึ่งตัวแปรทั้ง 2 ด้านนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวม ได้ร้อยละ 40.70 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ เท่ากับ $\pm$ 0.24740

7. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีจำนวน 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมและสื่อดิจิทัลของผู้บริหาร ผู้บริหารควรมีการนำนวัตกรรมที่ทันสมัยและแม่นยำ เพื่อช่วยในการตัดสินใจและสื่อสารนโยบายได้รวดเร็วโปร่งใส ติดตามผลได้แบบ Real – time เป็นผู้นำทางวิชาการดิจิทัล การนำนวัตกรรมดิจิทัลมาช่วยในสร้างนิเวศการเรียนรู้ขององค์กรและ 2) ด้านการสื่อสารและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือดิจิทัลของผู้บริหาร ควรสร้างระบบรับฟังรับฟังความคิดเห็นผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล และขยายเครือข่ายความร่วมมือดิจิทัล ร่วมกับองค์กรภายนอก เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และทรัพยากรอย่างสร้างสรรค์

อภิปรายผลการวิจัย

1. สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักและให้ความสำคัญกับการปรับตัวเข้าสู่ยุคดิจิทัล ซึ่งเป็นผลมาจากแรงผลักดันเชิงนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566 – 2570) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ที่กำหนดเป้าหมายให้ผู้บริหารเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน เช่นเดียวกับแนวคิดของ Juhász, et al. (2022, p. 179) ที่เน้นย้ำถึงความมั่นใจในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารและสร้างการมีส่วนร่วมผ่านเครือข่าย นอกจากนี้ ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราวุฒิ มุขกระโทก และคณะ (2566, หน้า 68) และภคพล ขันทอง (2565, หน้า 100) ที่พบว่าสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก สามารถอภิปรายเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1.1 สมรรถนะด้านความรู้ ความเข้าใจดิจิทัลของผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนว่าผู้บริหารสถานศึกษา มีความฉลาดทางดิจิทัล ที่ก้าวข้ามเพียงการใช้งานพื้นฐาน ไปสู่การมีวิจารณญาณในการคัดกรอง วิเคราะห์ และประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของภคพล ขันทอง (2565, หน้า 101) ที่พบว่า ความสามารถในการสืบค้นและปฏิบัติตามหลักจริยธรรมดิจิทัลในระดับมากที่สุด

เช่นเดียวกับแนวคิดของ วิชัย วงษ์ใหญ่ และคณะ (2564, หน้า 1) ที่ระบุว่าการรู้ดิจิทัลยุคใหม่ต้องครอบคลุมการจัดการเนื้อหาอย่างรับผิดชอบและไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น จุดแข็งสำคัญที่พบคือ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับจริยธรรมและความปลอดภัยสูงสุด ซึ่งเป็นรากฐานของการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัลในสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดภาวะผู้นำดิจิทัล (Digital Leadership) ของ Eric, C. Sheninger (2022, p. 67) ที่เน้นการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมเพื่อยกระดับการบริหารจัดการ

1.2 สมรรถนะด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมและสื่อดิจิทัลของผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาปรับกรอบความคิด (Mindset) จากการบริหารแบบดั้งเดิมสู่การเป็นผู้นำนวัตกรรมดิจิทัลที่สามารถคิดวิเคราะห์เชิงสร้างสรรค์และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับแนวคิดของ Witthoft et al. (2024, pp. 2 – 3) ที่อธิบายว่านวัตกรรมดิจิทัลคือการสร้างความแปลกใหม่ที่มีคุณค่าผ่านเทคโนโลยี ซึ่งรวมถึงการเปลี่ยนแปลงเชิงกลยุทธ์และวัฒนธรรมองค์กรแบบนวัตกรรมเปิด (Open Innovation Mindset) ข้อค้นพบนี้ชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีขีดความสามารถในการออกแบบ พัฒนา และเผยแพร่นวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ สอดรับกับแนวคิดของจิณณวัตร ปะโคทัง (2561, หน้า 280 – 283) ที่ระบุว่า ความสามารถในการสร้างและนวัตกรรม คือสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัล เป็นการนำทรัพยากรทั้งภายในและภายนอกองค์กรมาสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่ตอบสนองต่อภารกิจงานได้ดียิ่งขึ้น

1.3 สมรรถนะด้านการสื่อสารและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือดิจิทัลของผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและสร้างความเข้าใจร่วมกันผ่านเครือข่ายดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันขององค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ของสุนันทนา กุศลประเสริฐ (2565, หน้า 128) ที่ระบุว่าการแบ่งปันเนื้อหาผ่านสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมช่วยสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรม การสร้างเครือข่ายดิจิทัลยังเป็นปัจจัยขับเคลื่อนนวัตกรรมระดับองค์กรตามทัศนะของ Kaiser & Kuckertz (2023, p. 7) ที่อธิบายว่าแพลตฟอร์มออนไลน์และระบบคลาวด์ช่วยให้เกิดการเชื่อมโยงข้อมูลและประสบการณ์จากหลากหลายหน่วยงาน นำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ร่วมกันและการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบอันจะนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

1.4 สมรรถนะด้านความสามารถในการใช้ดิจิทัลของผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก สะท้อนว่าผู้บริหารมีความสามารถในการบูรณาการความรู้ ทักษะ และเจตคติ เพื่อเลือกใช้เครื่องมือและโปรแกรมดิจิทัลในการบริหารจัดการและการตัดสินใจเชิงนโยบายอย่างมีจริยธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภคพล ขันทอง (2565, หน้า 104) ที่พบว่าสมรรถนะด้านการใช้ดิจิทัลอยู่ในระดับมากเช่นกัน สอดรับกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 9) ที่นิยามทักษะดิจิทัลว่าเป็นการใช้เทคโนโลยีและแอปพลิเคชันอย่างหลากหลายเพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานร่วมกัน นอกจากนี้การที่ผู้บริหารเน้นการใช้นวัตกรรมดิจิทัลพัฒนาองค์กรเป็นอันดับหนึ่ง ชี้ให้เห็นถึงการมีภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี (Technological Leadership) ตามแนวคิดของ Buehler (2016, p. 212) ที่ระบุว่าผู้นำยุคดิจิทัลต้องเป็นแบบอย่างในการใช้สื่อสังคมออนไลน์และแพลตฟอร์มดิจิทัล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กรอย่างต่อเนื่อง

1.5 สมรรถนะด้านการประยุกต์ใช้และการแก้ปัญหาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการเลือกใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและการตัดสินใจเชิงระบบบนฐานข้อมูลดิจิทัล สอดรับกับแนวคิดของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (2567, หน้า 16) ที่ระบุว่าสมรรถนะนี้คือการนำประสบการณ์ดิจิทัลมาปรับใช้เพื่อพัฒนางานและองค์กรอย่างถูกต้องเหมาะสม การที่สมรรถนะด้านนี้มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย สะท้อนให้เห็นว่าการประยุกต์ใช้และการแก้ปัญหาเป็นทักษะ

ขั้นสูง (Higher – order Skills) ที่ต้องบูรณาการทั้งความรู้ ทักษะ และความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง (Digital Empathy) สอดคล้องกับทัศนะของ Depalov et al. (2024, pp. 2 – 3) ที่อธิบายว่าการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีมิใช่เพียงการใช้ซอฟต์แวร์ แต่คือการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยืดหยุ่น เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาสมรรถนะด้านนี้จึงเป็นหัวใจสำคัญของการเปลี่ยนผ่านสู่สถานศึกษาดิจิทัลที่ผู้บริหารต้องได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อระบบงานในองค์กร

2. ประสิทธิผลโรงเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ Miskel, McDonald & Bloom (1983, อ้างถึงใน ภารดี อนันต์นาวี, 2557, หน้า 215) ที่ระบุว่าประสิทธิผลของโรงเรียนพิจารณาจากความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์สูงและมีทัศนคติเชิงบวก และจากด้านการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดแต่ยังคงอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษามีความยืดหยุ่นทางองค์กรสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลลักษณ์ โภคาพานิชย์ (2562, หน้า 173) และปวีณา ศรีนาราง และคณะ (2561, หน้า 131) ที่พบว่าประสิทธิผลด้านการแก้ปัญหาและการปรับตัวมักเป็นลำดับท้ายเมื่อเทียบกับด้านอื่น แต่ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษาท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง จึงกล่าวได้ว่าการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ากับระบบนิเวศการเรียนรู้เป็นกลไกหลักที่ส่งผลให้ประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดอยู่ในระดับดีเยี่ยมและยั่งยืน สามารถอภิปรายเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษาไม่ได้มุ่งเน้นเพียงตัวเลขคะแนนหรือเกรดเฉลี่ยเท่านั้น แต่ยังให้ความสำคัญกับการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับแนวคิดของ Creemers & Kyriakides (2020, p. 89) ที่ระบุว่าประสิทธิผลของโรงเรียนเกิดจากการระบุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อผลลัพธ์การเรียนรู้เพื่อกำหนดกลยุทธ์เชิงนโยบายที่แม่นยำ และสอดรับกับงานวิจัยของ สไบภรณ์ พงศ์ศาสตร์ (2566, หน้า 176) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการคือตัวชี้วัดสูงสุดของประสิทธิผลโรงเรียน

2.2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ นานาพร นวลตา (2567, หน้า 128 – 129) พบว่าประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ด้านคุณลักษณะผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และรักความเป็นไทย สะท้อนถึงความสำเร็จในการจัดการศึกษาที่ยึดโยงกับรากฐานวัฒนธรรมและสถาบันหลักของชาติอย่างเข้มแข็ง ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ และด้านระเบียบวินัย ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่ม ชี้ให้เห็นถึงความท้าทายในการสร้างวินัยในยุคดิจิทัลที่ผู้เรียนมีอิสระทางความคิดสูง สอดคล้องกับแนวคิดของ Miskel et al. (1983 อ้างถึงใน ภารดี อนันต์นาวี, 2557, หน้า 215) กล่าวว่าประสิทธิผลต้องรวมถึงทัศนคติเชิงบวกของผู้เรียนด้วย

2.3 ความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดรับกับข้อค้นพบในบริบทพื้นที่ใกล้เคียงอย่างงานวิจัยของ นานาพร นวลตา (2567, หน้า 126) พบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และงานวิจัยของ รำไพ ไชยยนต์ (2566, หน้า 201) พบว่า ประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบพบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ Bruce & Blackburn (1992 อ้างถึงใน พัชสิรี ชมภูคำ และคณะ, 2563, หน้า 5) ความเป็นกัลยาณมิตรสูง ทำให้บุคลากรมีทัศนคติเชิงบวกต่อการปฏิบัติงานแม้ภายใต้สภาวะการเปลี่ยนแปลง

2.4 การแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนถึงความสำเร็จในการบริหารจัดการความขัดแย้งและการทำงานเป็นทีมอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับแนวคิดของ Glickman (1990, p. 308)ที่ระบุว่า ความสามารถในการแก้ปัญหานั้นเป็นปัจจัยชี้ขาดประสิทธิผลของโรงเรียน สอดรับกับงานวิจัยของ ปาริชาต ปุงคานนท์ (2567, หน้า 60) พบว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และวนิดา คงมั่น (2561, หน้า 72) พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด

3. การเปรียบเทียบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งและลักษณะของโรงเรียนที่แตกต่างกัน

3.1 การเปรียบเทียบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามสถานภาพ ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมและรายด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมและสื่อดิจิทัล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ เพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีบรรทัดฐานด้านความรู้ ความเข้าใจดิจิทัล การสื่อสาร และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเบื้องต้น สอดคล้องกับแนวคิดของ วิษณุ สุวรรณไตรย์ (สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2568) ที่ระบุว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ได้มีการวางระบบเครือข่ายและแพลตฟอร์มกลางเพื่อสื่อสารและบริหารจัดการข้อมูลไว้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และในประเด็นด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมและสื่อดิจิทัล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา มักประเมินสมรรถนะของตนเองในระดับที่สูงกว่า สอดคล้องกับแนวคิดของ Senge (1990, p.36) เกี่ยวกับแบบจำลองทางความคิด (Mental Models) ที่บุคคลในสถานภาพต่างกันย่อมมีประสบการณ์และบรรทัดฐานในการตัดสินใจประเมินค่าที่ต่างกัน

3.2 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามลักษณะของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมและสื่อดิจิทัล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สะท้อนถึงประสิทธิภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ในการขับเคลื่อนนโยบายด้านดิจิทัลอย่างเท่าเทียม สอดคล้องกับทัศนะของ ชรินดา พิมพบุตร (สัมภาษณ์, 15 ธันวาคม 2568) ที่ระบุว่าทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีนโยบายในการมุ่งเน้นการเสริมสร้างสมรรถนะ และภาวะผู้นำด้านดิจิทัลให้เป็นวัฒนธรรมองค์กรกลางสำหรับผู้บริหารทุกคนในสังกัด สอดคล้องกับ ทัศนะของ นิพนธ์ ประมาชิด (สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2568) ที่กล่าวว่า สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารไม่ได้ขึ้นอยู่กับขนาดของโรงเรียนหรือลักษณะของโรงเรียน แต่ขึ้นอยู่กับทัศนคติ และการแสวงหาโอกาสในการเรียนรู้ของตัวผู้บริหารด้วย ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมและสื่อดิจิทัล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเนื่องมาจากความพร้อมของระบบนิเวศนวัตกรรมในแต่ละประเภทโรงเรียน ประเด็นนี้สอดคล้องกับข้อค้นพบของ Zych et al. (2017, อ้างถึงใน Tondeur et al., 2022, p. 4) ที่ระบุว่าในการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัลของสถานศึกษา มักเกิดช่องว่างทางการรับรู้ (Perception Gap) ระหว่างผู้นำและผู้ปฏิบัติงาน โดยเฉพาะในมิติด้านนวัตกรรมเชิงลึกที่ต้องใช้ทรัพยากรและการสนับสนุนเชิงเทคนิคที่ซับซ้อนกว่าการใช้งานดิจิทัลพื้นฐานทั่วไป

4. การเปรียบเทียบประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ และลักษณะของโรงเรียนที่แตกต่างกัน

4.1 ประสิทธิผลโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ด้านความพึงพอใจในการทำงาน และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาแตกต่างกันที่ระดับ .05 สะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารประเมินประสิทธิผลจากภาพรวมเชิงกลยุทธ์และความสำเร็จเชิงสถิติ ในขณะที่ครูผู้สอนประเมินจากการเรียนการสอนในชั้นเรียน สอดคล้องกับทัศนะของชรินดา พิมพบุตร (สัมภาษณ์, 15 ธันวาคม 2568) ที่กล่าวว่าช่องว่างนี้เกิดจากบทบาทที่หน้าที่คนละมิติกัน สำหรับด้านความพึงพอใจในการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทสวัตร กาโยดม (2568, หน้า 157) ที่ระบุว่าผู้บริหารมักมองความสำเร็จผ่านปัจจัยค้ำจุน เช่น การจัดสรรอุปกรณ์ดิจิทัล แต่ครูผู้สอนให้ความสำคัญกับปัจจัยจูงใจและการสนับสนุนเชิงจิตวิทยา สอดคล้องกับความเห็นของ นิพนธ์ ประมาชิด (สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2568) ที่เสนอว่าผู้บริหารควรเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้มอบอุปกรณ์ไปสู่การเป็นโค้ช(Coaching) ผ่านการนิเทศที่เป็นกัลยาณมิตร

4.2 ประสิทธิผลโรงเรียนจำแนกตามลักษณะของโรงเรียน โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความพึงพอใจในการทำงาน การแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ขณะที่ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการไม่มีความแตกต่างกัน สะท้อนถึงโครงสร้างและบริบทของโรงเรียนที่ต่างกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ ชรินดา พิมพบุตร (สัมภาษณ์, 15 ธันวาคม 2568) ที่ระบุว่าโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กมักมีความโดดเด่นเรื่องความผูกพันและบรรยากาศการทำงาน ในขณะที่โรงเรียนขนาดใหญ่จะมีความพร้อมด้านทรัพยากรดิจิทัลและระบบการทำงานที่ชัดเจนกว่า สำหรับด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ความแตกต่างที่พบสอดรับกับทัศนะของนิพนธ์ ประมาชิด (สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2568) ที่ชี้ให้เห็นว่าบริบทชุมชนที่ต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมผู้เรียน โดยโรงเรียนในชุมชนอาจเน้นความผูกพันกับอัตลักษณ์ท้องถิ่น ส่วนโรงเรียนในเมืองเน้นระเบียบวินัยและวิถีพลเมืองดิจิทัล

5. สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.628 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ ค่าสะท้อนว่าสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารเป็นตัวเร่งปฏิกิริยาที่เพิ่มประสิทธิภาพในทุกมิติของประสิทธิผลโรงเรียน สอดคล้องกับทัศนะของปิยณัฐ วงศ์เครือศร (สัมภาษณ์, 22 พฤศจิกายน 2568) ที่ระบุว่าสมรรถนะดิจิทัลช่วยเปลี่ยนผ่านการบริหารจากการคาดการณ์สู่การบริหารเชิงประจักษ์และการจัดการความรู้ที่เป็นระบบ และวิษณุ สุวรรณไตรย์ (สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2568) ที่เน้นย้ำว่าเทคโนโลยีดิจิทัลช่วยลดขั้นตอนงานที่ซ้ำซ้อน ทำให้ผู้บริหารมีเวลาในการแก้ปัญหาเชิงวิชาการมากขึ้น ขณะที่ยุทธชัย จริตน้อม (สัมภาษณ์, 13 ธันวาคม 2568) มองว่าสมรรถนะดิจิทัลเป็นเครื่องมือเชิงกลยุทธ์ที่เชื่อมโยงภาคีเครือข่ายเพื่อระดมทรัพยากรเข้ามาพัฒนาสถานศึกษาอย่างยั่งยืน ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นานาพร นวลตา (2567, หน้า 156) สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.735

6. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณพบว่า สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ดีที่สุดคือ ด้านการสื่อสารและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือดิจิทัล มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.626 รองลงมาคือ ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมและสื่อดิจิทัล มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.204 โดยร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียนได้ร้อยละ 40.70 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 6 สะท้อนว่าในบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 การเข้าถึงทรัพยากรผ่านเครือข่ายดิจิทัลเป็นปัจจัยชี้ขาดประสิทธิผลโรงเรียน โดยเฉพาะ

การทลายข้อจำกัดของโรงเรียนขนาดเล็กด้วยการระดมทรัพยากรและวิทยากรภายนอก สอดคล้องกับกลยุทธ์ของ สุพัตรา นามขาว และคณะ (2567, หน้า 491) ที่เน้นการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการแสวงหาความรู้ใหม่และการสร้างการยอมรับนวัตกรรม ส่วนด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมและสื่อดิจิทัล ทำหน้าที่เป็นตัวเร่งปฏิกิริยาเปลี่ยนภาวะผู้นำสู่ยุคใหม่ ส่งเสริมการเรียนรู้แบบ Active Learning และการแก้ปัญหาผู้เรียนรายบุคคลผ่านระบบสารสนเทศ Real – time สอดคล้องกับงานวิจัยของวราวุฒิ มุขกระโทก และคณะ (2566, หน้า 75) ตัวแปรสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แม้จะน้อยกว่างานวิจัยของทสวัตร กาโยดม (2568, หน้า 171) แต่ผลการวิจัยครั้งนี้คือความแม่นยำ โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ต่ำเพียง $\pm$ 0.24740 สิ่งนี้สะท้อนว่าตัวแปรสมรรถนะดิจิทัลที่ผู้วิจัยคัดเลือกมานั้น มีความเสถียรและสามารถอธิบายประสิทธิผลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ได้อย่างแม่นยำและน่าเชื่อถือสูง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ใน ด้านการสื่อสารและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือดิจิทัล และด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมและสื่อดิจิทัล สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียน ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ควรวางแผนพัฒนาผู้บริหารโดยยกระดับจากการใช้งานดิจิทัลทั่วไปสู่การเป็นผู้อำนวยการผลิตนวัตกรรมที่สามารถกำกับติดตามและส่งเสริมให้ครูใช้ ICT สร้างนวัตกรรมที่ตอบโจทย์ผลสัมฤทธิ์รายบุคคล พร้อมทั้งส่งเสริมการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อสร้างความผูกพันกับภาคีเครือข่ายในการระดมทรัพยากรมาพัฒนาสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

1.2 สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารควรยกระดับการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ในการสื่อสารทั้งภายในและภายนอกองค์กร ที่ไม่ใช่เป็นช่องทางสำหรับการสื่อสารทางเดียวแต่เป็นการสร้างความผูกพัน และความรับผิดชอบร่วมกันกับภาคีเครือข่ายเพื่อระดมทรัพยากรมาพัฒนาสถานศึกษา

1.3 ประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์รายบุคคล และใช้สมรรถนะดิจิทัลในการสร้างสรรค์สื่อที่ตอบโจทย์การเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อรักษามาตรฐานผลสัมฤทธิ์ให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และควรใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการปลูกฝังคุณธรรมและวินัยผ่านหลักสูตรแฝงโดยการเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่ออย่างมีจริยธรรม และเปิดพื้นที่ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการเป็นพลเมืองดิจิทัล ที่รู้เท่าทันโลกอนาคต นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ลดขั้นตอนงานธุรการและงานเอกสารที่ซ้ำซ้อนอย่างเป็นรูปธรรม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ หรือการศึกษาโรงเรียนปที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) แม้จะมีข้อจำกัดด้านงบประมาณและบุคลากร เพื่อถอดบทเรียนการบริหารจัดการที่นำไปสู่ประสิทธิผลสูง

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยภายนอกและภายในที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลโรงเรียนเช่น ความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล และวัฒนธรรมองค์กรด้านดิจิทัล รวมถึง ภาระงานที่ซ้อนทับของผู้บริหารเพื่อทำความเข้าใจกลไกความสัมพันธ์ที่ซับซ้อน

2.3 ควรขยายการวิจัยไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือโรงเรียนสังกัดอื่นที่มีบริบทแตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

กรชนก แย้มอุทัย. (2557). *ประสิทธิผลสถานศึกษาตามทรรศนะของบุคลากรทางการศึกษา.* วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

จิณณวัตร ปะโคทัง. (2561). *ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ.* ศิริธรรม ออฟเซ็ท.

ทสวัตร กาโยดม. (2568). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารยุคใหม่ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

นานาพร นวลตา. (2567). *สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ปวีณา ศรีนาราง, นภาเดช บุญเชิดชู และจิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย. (2561). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. *วารสารสังคมศาสตร์วิจัย, 9*(2), 117 – 136.

ปาริชาต ปุงคานนท์. (2567). การอำนวยการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2. *วารสารวิจัยธรรมศึกษา, 7*(1), 53 – 62.

พัชสิรี ชมภูคำ และ ณัฐธิดา จักรภีร์ศิริสุข. (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจและแรงจูงใจในการทำงาน: กรณีศึกษาเปรียบเทียบคนเจเนอเรชัน Y และเจเนอเรชัน Z ในเขตกรุงเทพมหานคร. *จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์, 42*(3), 1 – 18.

ภคพล ขันทอง. (2565). *สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

วราวุฒิ มุขกระโทก และ กุลจิรา รักษนคร. (2566). สมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1. *วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 6*(17), 68 – 79.

Akkarapittayaampon, P., Prasertcharoensuk, T., & Kanjug, P. (2022). Digital competencies of school administrators in primary schools: A qualitative study. *NeuroQuantology, 20*(16), 3749 – 3757.

Buehler, D. (2016). *Digital leadership & strategy & online*. https://shorturl.asia/aql6N

Creemers, B. P. M., & Kyriakides, L. (2020). *Improving quality in education: Dynamic approaches to school improvement*. Routledge.

Depalov, V. R., Vučenović, T., Bugarčić, M., Slavković, M., & Pavlović, K. (2024). Effects of digital citizenship and digital transformation enablers on innovativeness and problem – solving capabilities. *Applied Sciences, 14*(11), 1 – 28. https://doi.org/10.3390/app14114827

Glickman, C. D. (1990). *Supervision of instruction*. Allyn and Bacon.

Juhász, T., Kálmán, B., Tóth, A., & Horváth, A. (2022). Digital competence development in a few countries of the European Union. *Management & Marketing: Challenges for the Knowledge Society, 17*(2), 178 – 192.